

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Народному депутатові України

А. П. ДЕНИСЕНКУ

10670/0/2-15 від 26.06.15

На № 11/10-1711

від 05.06.2015

Шановний Анатолію Петровичу!

Розглянувши Ваш запит щодо надання інформації про виконання Стратегії демографічного розвитку в період до 2015 року, повідомляємо, що порушене у запиті питання є вкрай актуальним та з огляду на складний стан демографічної ситуації в країні потребує доопрацювання.

Додаток: на 19 арк.

З повагою

Віце-прем'єр-міністр України -
Міністр культури

В'ячеслав КИРИЛЕНКО

Інформація про хід виконання Стратегії демографічного розвитку на період до 2015 року, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2006 року № 879

З метою забезпечення виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2006 року № 879 „Про затвердження Стратегії демографічного розвитку на період до 2015 року” Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 року № 382-р затверджено план заходів щодо реалізації Стратегії демографічного розвитку на період до 2015 року. Відповідні регіональні заходи затверджено також обласними та Київською міською державними адміністраціям.

Особливо важливим завданням Стратегії є розвиток сім'ї.

Державна сімейна політика є одним з найважливіших напрямів діяльності центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадськості.

На початок 2014 року в Україні налічувалося 16 945,4 тис. сімей, з них:

- 37,9 % домогосподарств з дітьми до 18 років;
- з однією дитиною – 75,9 %;
- з двома дітьми – 20,9 %;
- з трьома та більше дітьми – 3,2 %.

Основні зусилля держави у теперішній час спрямовані на розбудову системи підтримки родин, які опинилися у складних життєвих обставинах, створення ефективної системи державної сімейної політики через усунення причин, що перешкоджають повноцінному функціонуванню інституту сім'ї, поліпшення рівня життя сімей, відновлення сімейних цінностей, забезпечення морального здоров'я сім'ї, виховання свідомого батьківства та запобігання соціальному сирітству.

Разом з тим через російську агресію та, як наслідок, складну соціально-економічну ситуацію в країні інститут сім'ї сьогодні переживає суттєві складнощі.

Це стосується багатьох сфер життєдіяльності держави та суспільства – від соціального стимулювання сімей, які спроможні у повному обсязі виконувати економічну функцію та створювати умови для забезпечення їх повноцінного функціонування та розвитку до підтримки сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Заходи забезпечення гідних умов існування сімей, у яких виховуються неповнолітні діти, здійснюються державою шляхом надання матеріальної допомоги, зокрема:

- допомоги сім'ям з дітьми;
- соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;
- допомоги дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства;
- житлової субсидії.

Система соціальної допомоги має на меті підтримати вразливі групи населення, зокрема пенсіонерів, людей з інвалідністю, сім'ї, які перебувають в умовах, за яких не задовольняються у повній мірі їх соціальні потреби, жінок у

період вагітності і пологів, при народженні дитини, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а також дітей, які з тих чи інших причин позбавлені батьківського догляду і перебувають під опікою чи піклуванням, чи виховуються в прийомних сім'ях або у будинках сімейного типу.

Державною підтримкою охоплено понад 4,7 млн. сімей.

Бюджетні видатки на ці цілі у 2015 році становлять близько 70 млрд. гривень.

Сім'ї в яких народилися діти отримують державну допомогу у розмірі 41 280 гривень. На сьогодні таку допомогу отримують майже 1,3 млн. сімей на 1,3 млн. дітей.

Одиноким матерям надається допомога на дітей в розмірі від 30% до 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Станом на 01.06.2015 зазначену допомогу отримують 552,1 тис. сімей на 703,1 тис. дітей.

Діти-сироти та діти позбавлені батьківського піклування отримують від держави допомогу в розмірі до двох прожиткових мінімумів для дітей відповідного віку. Нині цю допомогу отримують майже 35 тис. сімей на 44,2 тис. дітей.

Сім'ї в яких виховуються інваліди з дитинства та діти-інваліди отримують допомогу в розмірі від 949,0 грн. до 2 282,45 грн. Наразі, таку допомогу отримують 383,3 тис. осіб, із них 145,0 тис. осіб, які виховують дітей-інвалідів.

Якщо сім'я знаходиться на межі малозабезпеченості їй надається допомога в залежності від майнового стану та сукупного доходу сім'ї.

Крім того, на кожну дитину, яка виховується в малозабезпеченій сім'ї віком до 13 років здійснюється доплата у розмірі 250 гривень, на дитину віком від 13 до 18 років – 500 гривень.

Станом на 01.05.2015 державну соціальну допомогу отримують 272,4 тис. малозабезпечених сімей, у яких виховуються 603,4 тисяч дітей.

Важлива увага приділяється соціальній підтримці багатодітних сімей.

В Україні проживає майже 320 тисяч багатодітних сімей, в них виховується 1 млн. 93 тисячі дітей. 242,3 тисяч сімей виховують троє дітей, 30 тисяч сімей виховує п'ятеро і більше дітей.

Станом на 01.05.2015 державну соціальну допомогу отримують 94,1 тисяч багатодітних сімей, у яких виховуються 344,4 тисяч дітей.

Користуються пільгами та перебувають на обліку в органах соціального захисту населення понад 286 тисяч сімей та близько 786 тисяч дітей з багатодітних сімей.

Законом України „Про охорону дитинства” багатодітним сім'ям визначено статус та пільги.

Відповідно до статті 13 зазначеного Закону багатодітним сім'ям надається 50-відсоткова знижка плати за користування житлом та комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) у межах норм, визначених законодавством. Зазначені пільги надаються незалежно від виду житла та форми власності на нього.

Знижка з оплати послуг нараховується організаціями і підприємствами, що надають послуги.

Витрати підприємств відшкодовуються за рахунок коштів державного бюджету, розпорядниками яких є управління праці та соціального захисту населення.

Дітям з багатодітних сімей також передбачено такі пільги:

- 1) безоплатне одержання ліків за рецептами лікарів;
- 2) щорічне медичне обстеження і диспансеризація в державних та комунальних закладах охорони здоров'я із залученням необхідних спеціалістів, а також компенсація витрат на зубопротезування;
- 3) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;
- 4) безоплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі), автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрішньо-районних, внутрішньо- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання;
- 5) безоплатне одержання послуг з оздоровлення та відпочинку відповідно до Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей".

Батьки та діти з багатодітних сімей отримують відповідні посвідчення, видачу яких забезпечують структурні підрозділи районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад одному з батьків за місцем реєстрації (постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 209 „Деякі питання виготовлення і видачі посвідчень батьків та дитини з багатодітної сім'ї”).

Поряд з цим, для посилення уваги до проблем народжуваності та підвищення престижу материнства, жінкам, які народили та виховали до восьмирічного віку п'ятьох і більше дітей, у тому числі дітей, усиновлених у встановленому законодавством порядку, враховуючи їх вагомий особистий внесок у виховання дітей у сім'ї, створення сприятливих умов для здобуття дітьми освіти, розвитку їх творчих здібностей, формування високих духовних і моральних якостей, присвоюється почесне звання „Мати-героїня”.

Починаючи з 2008 року, таким жінкам виплачується одноразова винагорода до почесного звання „Мати-героїня” у десятикратному розмірі прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб з 1 січня року, в якому жінці було присвоєно почесне звання (Указ Президента України від 25.12.2007 № 1254).

Протягом 2014 року Указами Президента України почесне звання „Мати-героїня” присвоєно 3720 жінкам, одноразову винагороду отримали 3 667 жінок на суму 44,7 млн. грн. Розмір винагороди на одну особу складав 12 180 грн.

Загалом, за період 2004-2014 років почесне звання „Мати-героїня” присвоєно більш ніж 140 тис. багатодітних матерів, отримали винагороду 135 тис. жінок.

Призначення і виплата винагороди здійснюється органами соціального захисту населення районних, районних у м. Києві і Севастополі

держадміністрацій, структурними підрозділами з питань праці та соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах рад.

Приоритетним завданням є захист прав дітей, зокрема забезпечення права дитини на проживання в сімейному середовищі.

На 1 січня 2015 р. дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в Україні нараховується 83 716 осіб. Це суттєво менше ніж у минулому році (90 772 особи).

Найбільш поширеними формами виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, стали сімейні форми виховання: опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу. В них виховується 73 255 дітей, що становить майже 88 відсотків від загальної кількості дітей цієї категорії.

Вдалося більше ніж в 1,6 рази, у порівнянні з минулим роком, зменшити кількість дітей-сиріт, які виховуються в інтернатних закладах.

Продовжуються заходи щодо трансформації системи закладів для дітей та розвитку послуг в громаді, особливо в умовах децентралізації. Адже попри стрімке зменшення кількості дітей-сиріт, які виховуються в інтернатних закладах, на початок року в таких закладах залишається 7 772 дитини (12 892 дитини на початок 2014 року).

Важливим напрямом діяльності також є розроблення нової сучасної концепції забезпечення прав дітей в Україні.

У 2016 році спливає термін виконання Закону України „Про Загальнодержавну програму „Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2016 року”.

Наразі при Мінсоцполітики утворено робочу групу з розроблення проекту Закону України „Про Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини в Україні” на період до 2021 року та інших стратегічних загальнодержавних документів із залученням всіх заінтересованих центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковців, представників громадських та благодійних організацій.

Забезпечується проведення профілактичних заходів серед дітей з асоціальною поведінкою та роботи з виявлення осіб, які втягують підлітків у злочинну діяльність.

Результати моніторингу діяльності органів внутрішніх справ з питань профілактики правопорушень та злочинів серед дітей за останні роки свідчать про зменшення злочинності в підлітковому та молодіжному середовищі.

Зокрема, упродовж 2014 року кількість кримінальних правопорушень, учинених неповнолітніми та за їх участю, зменшилася на 18,2% (з 10 775 до 8819).

За вказаний період органами внутрішніх справ зареєстровано 719 кримінальних правопорушень, пов'язаних з утягненням дорослими особами неповнолітніх у злочинну діяльність, та 37 – зі схилянням неповнолітніх до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Спостерігається позитивна динаміка зниження кількості дітей, винних у протиправній діяльності (на 26,4% – з 7769 до 5714), у тому числі таких, у яких судимість не знята і не погашена (на 36,2% – з 859 до 548).

Для зниження ризиків учинення дітьми цієї категорії кримінальних правопорушень Міністерство внутрішніх справ взаємодіє з Департаментом кримінально-виконавчої інспекції та соціально-психологічної роботи з засудженими Державної пенітенціарної служби України.

Водночас МВС розроблено механізм взаємодії зі школою, громадою, сім'єю, який запровадить нові підходи до оцінки ефективності проведення заходів індивідуальної профілактики, які повинні, насамперед, сприяти поверненню дитини до загальноновизначених суспільних норм.

Критеріями оцінки ефективності профілактичної роботи з дітьми, перш за все, є вплив на поведінку дитини, зміни її ставлення до ціннісних орієнтацій, відмова від шкідливих звичок, реінтеграція в суспільне життя.

З метою підвищення ефективності профілактичної роботи з такими дітьми ключовим обрано індивідуальний підхід та застосування спеціальної методики, яка передбачає впровадження корекційних програм.

Зокрема, МВС України разом із Всеукраїнським громадським центром „Волонтер” за підтримки міжнародного дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ у містах Києві, Білій Церкві та Вінниці продовжує проведення для дітей, які перебувають на обліку, індивідуальних програм щодо формування відповідальної поведінки.

У співпраці з міжнародними та всеукраїнськими громадськими організаціями здійснюється вивчення досвіду іноземних країн та адаптація найефективніших нововведень у роботу правоохоронних органів України у сфері захисту прав дітей.

У соціальній мережі Facebook активно працює сторінка, створена Управлінням кримінальної міліції у справах дітей МВС України, на якій розміщується інформація про діяльність служби та інноваційні методи профілактики правопорушень серед дітей: профілактичні відеоролики, інформація про профілактичні заходи, що проводяться в регіонах, поради і застереження для дітей і батьків тощо. Налагоджено діалог і зворотній зв'язок із дітьми, їх батьками, шкільною спільнотою, громадськістю.

Постанова Ради Європи щодо прав дітей та розвитку соціальних послуг, дружніх до дітей та сімей, наголошує на фундаментальних принципах, яких мають дотримуватись уряди при розвитку послуг для дітей та сімей: дії в найкращих інтересах дитини, сімейно-орієнтований підхід, участь дитини та її батьків, комплексність, інтеграція та взаємодія надавачів в ході ведення випадку.

Забезпечення прав дітей, соціальної підтримки вразливих сімей з дітьми відповідно до діючих нормативно-правових актів покладено на 8 основних суб'єктів соціальної роботи:

- служби у справах дітей,
- центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді,
- установи і заклади освіти,
- охорони здоров'я,
- соціального захисту населення,
- молоді та спорту,
- органів внутрішніх справ.

Упродовж 2014 року взято на облік та охоплено соціальними послугами центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 388 315 сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. В них виховуються 610 377 дітей.

Під соціальним супроводом перебували 94 495 сімей, які в залежності від причин, що призвели до складних життєвих обставин, отримали відповідну допомогу та підтримку, у тому числі: консультації психолога, юриста; допомогу в оформленні документів на отримання державних соціальних виплат; сприяння у працевлаштуванні, навчанні; влаштування жертв домашнього насильства до притулків.

За результатами проведеної роботи понад 93 відсотки сімей виведено з кризи.

У ході здійснення соціального супроводу вдалося запобігти соціальному сирітству 14 148 дітей: щодо 13 153 дітей попереджено ризик вилучення із сім'ї, у т.ч. попереджено відмову від 802 новонароджених дітей та 1 599 дітей повернуто з державних закладів утримання до біологічної сім'ї.

Разом з тим, не зважаючи на позитивні приклади та цифри, кількість тих, хто потребує підтримки зростає. Нові виклики сьогодення, відсутність кадрового ресурсу, зменшення рівня фінансування потребують більш критичного аналізу.

Запізніле надання допомоги негативно позначається перш за все на рівні забезпечення потреб дитини, нівелює батьківські функції, не рідко призводить до вилучення дитини та поміщення її до інтернатної установи.

Направляючи дітей в інтернатні заклади, створюються економічні проблеми в майбутньому, бо вони не отримують належної освіти та розвитку і тому не будуть рентабельним трудовим ресурсом для країни, а навпаки потребуватимуть постійної підтримки у вигляді виплат по безробіттю, соціальних допомог, витрат на реабілітаційні програми від нарко-, алко-залежності тощо, перебування в пенітенціарних закладах.

Тому за підтримки Світового банку в 5 областях України (Чернігівська, Київська, Житомирська, Дніпропетровська та м. Київ) будуть реалізовуватись програми реформування інтернатних закладів для дітей та розвитку системи підтримуючих послуг для вразливих сімей з дітьми.

Подолання негативних тенденцій розвитку сім'ї на сьогодні є найактуальнішим завданням українського суспільства, вирішення якого потребує цілеспрямованого комплексного впливу держави.

З цією метою, за ініціатииви Міністерства соціальної політики у 2013 році Урядом України прийнято Державну цільову соціальну програму підтримки сім'ї на період до 2016 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 341).

Метою Програми є збереження традиційних сімейних цінностей, посилення мотивації до реєстрації шлюбів, свідомого народження і виховання дітей, підвищення соціального захисту сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, попередження і протидія насильству в сім'ї.

Програма передбачає розвиток 3-х пріоритетних напрямків державної політики щодо підтримки сім'ї:

1. Розвиток інформаційно-ідеологічних інструментів та більш ефективне їх використання, зокрема, проведення інформаційних кампаній з питань розвитку та підтримки сім'ї, спрямованих на збереження орієнтацій населення на сімейний спосіб життя, популяризацію ролі батька в сім'ї.

2. Системна підготовка молоді до подружнього життя – навчання засадам створення сім'ї, особливостям міжособистісних, ролевих та сексуальних взаємовідносин у сім'ї, аспектам виховання дітей, веденню домашнього господарства, сімейного бюджету та іншим питанням, розуміння яких необхідно для створення щасливої родини.

Також Мінсоцполітики затверджено Програму навчання спеціалістів щодо підготовки молоді до подружнього життя, яка на даний час впроваджується в усіх регіонах України.

Розроблено навчально-методичний посібник для фахівців, які братимуть участь у підготовці молоді до сімейного життя. Посібник видано під грифом Державного інституту сімейної та молодіжної політики Міністерства освіти і науки України та розповсюджено в обласних та Київській міській державних адміністраціях.

За ініціативи Київської міської державної адміністрації та підтримки Мінсоцполітики в м. Києві відкрито курси підготовки молоді до шлюбу „Щаслива сім'я”, які проводяться щомісячно на системній основі.

Проведено Всеукраїнське соціологічне дослідження „Фактори сімейного щастя” (опитано 1216 респондентів із 5-ти регіонів України). Проведене дослідження визначило фактори, які зміцнюють українську сім'ю і які її руйнують.

Здійснюється робота щодо попередження насильства в сім'ї, зокрема запобігання насильству у відношенні до жінок.

Особам, які постраждали від насильства в сім'ї, надається допомога в центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Послуги в центрах надаються як індивідуально (за потребою), так і в межах соціального супроводу сім'ї, в якій було вчинено насильство, з метою забезпечення комплексної допомоги для вирішення проблем, що обумовили його вчинення.

Водночас, у разі необхідності забезпечення тимчасового притулку, комплексну підтримку особам, які постраждали від домашнього насильства (у тому числі жінкам) забезпечують центри соціально-психологічної допомоги.

Станом на 1 квітня 2015 року функціонує 18 центрів соціально-психологічної допомоги (у Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в м. Києві). В них протягом I кварталу 2015 року отримали допомогу 160 сімей з дітьми та 1808 осіб.

Згідно з чинним законодавством служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, інші структурні підрозділи обласних, районних, районних у містах державних адміністрацій, на які

покладено функції з питань попередження насильства в сім'ї, органи внутрішніх справ, установи і заклади освіти та охорони здоров'я здійснюють заходи щодо попередження та подолання усіх видів насильства стосовно дітей, зокрема, надають необхідну допомогу дітям – жертвам насильства.

Професійна допомога дітям, які постраждали від різних видів насильства, надається притулками для дітей служб у справах дітей та центрами соціально-психологічної реабілітації дітей.

У центрах надається не лише комплексна соціальна, психологічна, педагогічна, медична, правова та інші види допомоги дітям, а також проводиться психолого-педагогічна корекція та реабілітація з урахуванням індивідуальних потреб дітей, у тому числі й тих, які зазнали різних видів насильства, постраждали від торгівлі дітьми.

З метою створення дієвої комплексної системи запобігання домашньому насильству Мінсоцполітики спільно з іншими центральними органами виконавчої влади, міжнародними та громадськими організаціями проводиться робота щодо підготовки до ратифікації Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція).

Також, розроблено Порядок розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення, затверджений наказом Мінсоцполітики, МВС, МОН, МОЗ від 19.08.2014 № 564/836/945/577.

Важливими напрямками сучасної державної політики у сфері попередження та протидії насильства в сім'ї, зокрема, по відношенню до дітей є просвіта громадськості; створення на національному та місцевому рівнях ефективної системи надання допомоги та захисту потерпілих; покращення взаємодії між структурами, залученими до протидії насильства в сім'ї; підвищення ефективності правоохоронних дій та судового переслідування правопорушників та злочинців; корекційна робота з особами, які вчиняють насильство; підвищення кваліфікації державних службовців, залучених до здійснення заходів з протидії насильству в сім'ї; формування в суспільстві стійкого неприйняття насильства у будь-якій його формі.

У 2012 році був прийнятий Закон України „Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства”. Ратифікуючи дану Конвенцію, Україна визнала, що сексуальна експлуатація та сексуальне розбещення дітей набули тривожних розмірів на національному та міжнародному рівнях.

Починаючи з 2013 року, в Україні впроваджується Проект Ради Європи „Зміцнення та захист прав дітей в Україні”, бенефіціаром якого є Міністерство соціальної політики України. Ціллю зазначеного проекту є ефективне виконання Європейської конвенції про здійснення прав дітей, Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція), Керівних принципів Ради Європи щодо комплексних національних стратегій захисту дитини від насильства та інших відповідних правових документів Ради Європи із захисту прав дитини.

Загалом за I квартал 2015 року в регіонах України проведено 2083 інформаційно-просвітницьких заходи щодо попередження насильства в сім'ї.

З метою підвищення конкурентоспроможності молодих жінок з дітьми на ринку праці в рамках проекту "Знову до роботи: реінтеграція батьків на ринок праці після відпустки для догляду за дитиною", який реалізується Всеукраїнською громадською організацією "Ліга соціальних працівників України" спільно з Мінсоцполітики розроблено модель реінтеграції батьків до професійного життя після повернення з відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Елементами цієї моделі є надання молодим матерям можливості пройти безкоштовне навчання, перепідготовку або підвищення кваліфікації; стимулювання роботодавців (шляхом дотацій) брати на роботу жінок, які виходять з відпустки та не можуть знайти роботу за допомогою служби зайнятості; посилення відповідальності роботодавців у разі дискримінації при прийомі на роботу; надання матерям можливості використовувати один рік з трирічної відпустки в будь-який час до досягнення дитиною 8-річного віку, наприклад, в перший рік школи; введення можливості для матерів, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, працювати дистанційно.

Апробація розробленої моделі здійснюється на пілотних підприємствах шести областей України: Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Сумської областей та м. Києва.

В рамках проекту "Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах" Сумським державним університетом розроблено програми тренінгів та семінарів для студентів, у тому числі молодих матерів-студенток. Проводяться консультавання батьків щодо способів гармонізації міжособистісних стосунків, виховання та догляду за дитиною.

В Україні розпочалась практика створення дитячих кімнат. Зокрема, така кімната діє у Сумському державному університеті. Вона створює можливості молодим матерям-студенткам для здобуття професії.

У 2014 року Мінсоцполітики спільно з Всеукраїнською громадською організацією "Ліга соціальних працівників України" проведено конкурс соціальної реклами "Сім'я і робота – наша турбота".

Головна мета конкурсу – привернення увагу суспільства до необхідності забезпечення гендерної рівності у питанні поєднання українцями сімейних обов'язків та кар'єри, а також формування цивілізованих форм взаємовідносин роботодавців та працівників із сімейними обов'язками.

Одним із завдань конкурсу стало підвищення ролі реклами у розв'язанні соціальних проблем та залучення до цього процесу творчої молоді.

Державна політика зайнятості населення відповідно до Закону України „Про зайнятість населення” (далі – Закон) спрямована, зокрема, на забезпечення рівних можливостей громадянам, які проживають на території України, у реалізації їх конституційного права на працю.

Положеннями Закону передбачено, що держава гарантує громадянам (як чоловікам, так і жінкам) у сфері зайнятості, зокрема:

вільне обрання місця застосування праці та виду діяльності, вільний вибір або зміну професії;

одержання заробітної плати (винагороди) відповідно до законодавства;

професійне навчання відповідно до здібностей та з урахуванням потреб ринку праці, професійну орієнтацію;

безоплатне сприяння у працевлаштуванні, обранні підходящої роботи та одержанні інформації про ситуацію на ринку праці та перспективи його розвитку;

соціальний захист у разі настання безробіття;

безоплатне сприяння у працевлаштуванні, обранні підходящої роботи та одержанні інформації про ситуацію на ринку праці;

захист від дискримінації у сфері зайнятості, необґрунтованої відмови у найманні на роботу і незаконного звільнення. В оголошеннях (рекламі) про вакансії забороняється зазначати обмеження щодо віку кандидатів, пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі, висувати вимоги, що надають перевагу одній із статей, а також вимагати від осіб, які працевлаштовуються, надання відомостей про особисте життя.

У 2014 році серед майже 1,5 млн. осіб, які мали статус зареєстрованого безробітного, незначною мірою переважали жінки, частка яких становила 52% або 761,8 тис. осіб.

З метою тимчасового працевлаштування та одержання матеріальної підтримки для осіб, які шукають роботу, та безробітних місцевими органами влади разом із службою зайнятості організовуються оплачувані громадські та інші роботи тимчасового характеру. Протягом 2014 року в таких роботах взяли участь 106,2 тис. безробітних жінок та 124,2 тис. чоловіків.

Законом України „Про професійний розвиток працівників” врегульовано питання професійного навчання працівників на виробництві. Державна політика у сфері професійного розвитку працівників формується за принципами доступності професійного розвитку працівникам, додержання інтересів роботодавця та працівника, безперервності процесу професійного розвитку працівників.

Законом України „Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб” від 05.03.2015 № 245 внесено зміни до Закону України „Про зайнятість населення”, які спрямовані на врегулювання питання посилення соціального захисту безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб, недопущення звуження їх прав та розширення можливості участі цих безробітних у громадських роботах.

З метою координації роботи з внутрішньо переміщеними особами, у тому числі молоддю, впроваджено низку організаційних заходів щодо надання соціальних послуг даній категорії осіб та розширення соціального партнерства:

- центрами зайнятості здійснюється інформування вимушених переселенців з питань, які найбільше їх цікавлять (юридичні аспекти працевлаштування, вільні робочі місця, соціальне забезпечення на випадок безробіття тощо);

- створено спеціальні консультаційні пункти на вокзалах, в органах соціального захисту, в місцях компактного проживання переселенців з метою надання консультацій;

– інформаційно-консультаційні послуги для внутрішньо переміщених осіб спрямовані на інформування про законодавство у сфері соціального захисту населення, з питань вимушеної міграції, про державні соціальні установи, телефони координаційних органів, органів соціальної сфери відповідних держадміністрацій, щодо контактів Державної міграційної служби в регіоні, щодо можливостей розміщення сімей у населених пунктах, переліки громадських організацій, „гарячих ліній” соціальних служб тощо.

– забезпечено роботу „гарячих ліній” центрів зайнятості та визначені відповідальні фахівці для надання роз’яснень з питань отримання соціальних послуг;

– налагоджено співпрацю зі штабами, волонтерськими та громадськими організаціями, управліннями соціального захисту населення, іншими соціальними партнерами з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, стосовно їх працевлаштування;

– спеціалістами центрів зайнятості надаються консультації „за викликом” з виїздом на місце до вимушених переселенців, людей, що потребують від служби зайнятості оперативної інформації;

Вживаються заходи щодо посилення державного нагляду за додержанням законодавства з охорони праці, промислової безпеки та безпечного ведення робіт юридичними та фізичними особами, які відповідно до законодавства використовують найману працю, а також здійснення координації роботи центральних, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в галузі безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

Територіальними органами Держгірпромнагляду у 2014 році проведено 5313 всебічних перевірок суб’єктів господарювання та 75662 перевірок виробничих об’єктів щодо дотримання ними вимог законодавства та нормативно-правових актів з охорони праці та промислової безпеки, безпечного поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, а також ведення робіт, пов’язаних з геологічним вивченням надр, їх використанням та охороною, використанням і переробкою мінеральної сировини.

У разі загрози життю працівників, за позовними заявами посадових осіб Держгірпромнагляду, рішеннями адміністративних судів у 3310 випадках тимчасово зупинялося виробництво, виконання робіт або надання послуг.

Впродовж 2014 року за порушення вимог чинного законодавства з охорони праці та охорони надр до адміністративної відповідальності притягнуто 40357 працівників, з них – 8143 посадових осіб суб’єктів господарювання.

Загальна сума штрафів, накладених на порушників склала понад 11 млн. грн.

Держгірпромнагляд, як координатор реалізації Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки, затвердженої Законом України від 04.04.2013 року № 178-VII, вживає необхідних заходів для налагодження дієвого механізму щодо реалізації заходів запланованих на 2015 рік та в подальшому.

Міністерством економічного розвитку і торгівлі України **постійно вживаються заходи з підтримки малого і середнього підприємництва, які сприяють, зокрема, розвитку сімейного бізнесу.**

Так, з метою створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, а також формування сприятливого підприємницького середовища Урядом здійснено ряд заходів, зокрема:

- скорочено кількість дозвільних документів з 143 до 84;
- спрощено порядок відкриття бізнесу - використання печаток суб'єктами господарювання є добровільним;
- утворено Раду бізнес-омбудсмена, що сприятиме, у тому числі, підвищенню рівня правового захисту суб'єктів господарювання;
- поліпшені умови для розвитку харчової промисловості та агробізнесу; спрощено порядок видачі дозволу на застосування праці іноземців, спрощені дозвільні процедури у надрокористуванні;
- ліквідовано монопольне становище державної компанії „Укресресурси” на ринку збирання, заготівлі та утилізації відходів тари і упаковки, а також зниження корупційних чинників і адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання;
- скорочено переліки видів діяльності, що підлягають ліцензуванню з 56 до 30;
- скасовано необхідність одержання 16 дозвільних документів, висновків, сертифікатів; спрощення процедури відкриття бізнесу, з встановленням строку реєстрації підприємств протягом не більше двох днів; вилучення серверів буде здійснюватися тільки за рішенням суду; відміняється обов'язкове додавання біоетанолу; встановлюється право передачі в оренду юридичним особам – резидентам, що призначені для ведення особистого селянського господарства, земель без зміни їх цільового призначення, визначення мінімального строку оренди – 7 років, форми оплати.

Для набуття стрімкої динаміки зростання економічної активності України, в рамках реалізації завдань, підписаного Президентом України 12 січня 2015 року Указу за № 5 „Про Стратегію сталого розвитку „Україна – 2020” в частині дерегуляції та розвитку підприємництва Мінекономрозвитку запропонувало розробити та затвердити Державну програму розвитку малого і середнього підприємництва на період до 2020 року.

Програма дозволить:

- зменшити кількість точок дотику бізнесу та держави;
- удосконалити інституційної системи забезпечення реалізації державної політики підтримки малого і середнього підприємництва відповідно до європейської практики на основі принципів Акта з питань малого бізнесу для Європи;
- стимулювати регіональний розвиток за рахунок децентралізації та надання пріоритетної підтримки підприємству східних регіонів;
- розширити можливості доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва до отримання кредитних ресурсів відповідно до визначених пріоритетів (інновація, екобезпечні та енергозберігаючі технології);
- сприяти створенню та розширенню інфраструктури для розвитку малого

та середнього бізнесу в регіонах, у тому числі через участь України у програмах ЄС, тощо.

Мінекономрозвитку підготовлено нову редакцію Концепції державної програми розвитку малого і середнього підприємництва на період до 2020 року, яка відповідає стратегічним пріоритетам економічної і соціальної політики держави. Проект відповідного розпорядження Кабінету Міністрів України на даний час проходить процедуру погодження заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Найбільш актуальними демографічними проблемами є:

депопуляція, високий рівень постаріння населення, низька народжуваність, деформація шлюбно-сімейних процесів та їх соціальні наслідки, погіршення стану здоров'я та скорочення тривалості життя.

Серед основних чинників, які негативно вплинули на сучасний стан відтворення населення, в тому числі і на здоров'я сім'ї, необхідно зазначити деформацію структури населення внаслідок специфіки перебігу демографічних процесів у минулому: інтенсивної міграції молоді та високої передчасної смертності чоловіків, а також потужні міграційні потоки.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.06 № 1849 затверджено Державну програму “Репродуктивне здоров'я нації на період до 2015 року”, яка є основним національним програмним документом для реалізації стратегій, спрямованих на покращання репродуктивного здоров'я населення. Метою програми є подолання несприятливих кризових тенденцій, що перешкоджають відтворенню чисельності населення і викликають “старіння” суспільства. Окрім того, вона спрямована на формування у чоловіків і жінок потреби мати повноцінну родину, народжувати лише бажаних, здорових дітей, а також докорінно змінити ставлення як держави, так і кожного громадянина до проблем планування сім'ї та репродуктивного здоров'я.

Важливим заходом для вирішення проблем в охороні здоров'я матерів та дітей є реорганізація як амбулаторно-поліклінічної, так і стаціонарної рододопомоги, яка полягатиме в чіткому розмежуванні рівнів її надання та дотримання переліку стандартизованих базових послуг перинатальної допомоги відповідно до груп ризику.

Охорона материнства і дитинства є основною складовою державної політики, враховуючи значимість питання народження здорових дітей – майбутнього потенціалу будь-якої держави.

Прийнято низку нормативно-правових актів України, спрямованих на розвиток системи планування сім'ї та збереження репродуктивного здоров'я населення.

Значної шкоди репродуктивному здоров'ю жіночого населення завдають злоякісні новоутворення, особливо статевої системи. Незважаючи на впровадження заходів, передбачених державними програмами “Репродуктивне здоров'я нації на період до 2015 року” та “Боротьба з онкологічними захворюваннями на 2007–2016 роки”, розгалужену мережу жіночих консультацій, гінекологічних кабінетів та кабінетів онкопрофілактичних оглядів, щорічне охоплення близько 60% жінок 18 років і старших

онкопрофоглядами з цитологічним дослідженням, рівень онкогінекологічної захворюваності залишається високим.

Така ситуація викликана як соціально-економічними чинниками та загрозливим станом довкілля, так і пізньою діагностикою цих станів внаслідок безсимптомного перебігу захворювань на ранніх стадіях та відсутності ефективних скринінгових програм з їх виявлення. Тому особливо актуальним є вивчення можливості ранньої діагностики онкогінекологічних захворювань на початкових етапах розвитку захворювання.

Одним із основних показників, які рекомендує ВООЗ для оцінки якості надання акушерської і неонатологічної допомоги, є перинатальна смертність. Тому не випадково, що задачею № 5 Цілі Саміту Тисячоліття № 4 визначено скорочення на дві третини за період 1990–2015 рр. смертності серед дітей у віці до 5 років, а одним із 3-х індикаторів (№ 14) виконання цієї задачі є коефіцієнт малюкової смертності. Пунктом 5 затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 р. “Комплексної програми реалізації на національному рівні рішень, прийнятих на Всесвітньому Саміті зі сталого розвитку на 2003–2015 роки” передбачено до 2015 р. реалізувати програми та ініціативи щодо зниження за період 2000–2015 рр. на 15 відсотків смертності новонароджених, яка є компонентом перинатальної смертності.

Динаміка показника перинатальної смертності свідчить про якість медичної допомоги. За даними Держкомстату України, рівень перинатальної смертності за досліджуваний період в цілому має тенденцію до зниження – з 10,0 на 1 тис. народжених живими і мертвими у 2000 р. і до 8,72 у 2014 р.

Зменшення дитячої смертності – одна із восьми Цілей Тисячоліття, названих світовими лідерами ключовими. Для її досягнення перед державами поставлено завдання скоротити до 2015 року смертність дітей у віці до 5 років на дві третини. Українськими експертами було відібрано 6 національних цілей та 23 показники у якості індикаторів досягнення цілей. Одну з національних цілей сформульовано як “Поліпшення здоров’я матерів та зменшення дитячої смертності”. Друге із 13 завдань зазначеної цілі передбачало зменшення смертності дітей до 5 років за 2001–2015 рр. на 17 відсотків.

Упродовж останніх шести років в Україні утримувалася позитивна динаміка рівня малюкової смертності: з 11,0 на 1000 народжених живими у 2007 р. до 9,0 2011 р. та 7,54 у 2014 р., що нижче національного прогнозу на 2015 р. відповідно до Цілей Тисячоліття (9,3).

Переорієнтація системи охорони репродуктивного здоров’я на науково обґрунтовану практику і доказовий менеджмент сприяла позитивній динаміці окремих складових репродуктивного здоров’я – частоти абортів, ускладнених пологів, рівнів материнських і плодово-малюкових втрат. Проте в цілому стан репродуктивного здоров’я населення України ще не відповідає міжнародним стандартам.

Подальшу діяльність служби охорони материнства і дитинства передбачається спрямувати на продовження заходів з реформування охорони здоров’я, застосування сучасних медико-організаційних технологій, регіоналізацію перинатальної допомоги з розробкою і впровадженням системи її моніторингу та оцінки.

Ранній сексуальний старт та реєстрація захворювань, що передаються статевим шляхом часто свідчать про недостатній рівень знань підлітків щодо методів контрацепції. Завдяки активному розвитку мережі “Клінік, дружніх до молоді” та поширенню їх роботи з підлітками вживаються заходи, які спрямовані на попередження цих явищ. З 1997 року розпочато співробітництво Уряду України з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ). З метою забезпечення сучасних підходів до надання медичної допомоги дітям підліткового віку у 1998 році було відкрито першу “Клініку, дружню до молоді” (далі – КДМ). За підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) створено 10 КДМ. На сьогодні створено близько 100 закладів “Клінік, дружніх до молоді” (центри, відділення, кабінети медико-соціальної допомоги дітям і молоді), в яких надаються медико-соціальні послуги дітям та молоді на принципах дружнього підходу, рекомендованих Всесвітньою організацією охорони здоров’я.

Головною стратегією КДМ є збереження психічного здоров’я, в тому числі в складних життєвих обставинах; попередження виникнення ризикової поведінки та зменшення впливу її наслідків; профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом в тому числі ВІЛ/СНІД; збереження репродуктивного здоров’я та підготовку до усвідомленого батьківства; формування у дітей і молоді відповідальної поведінки в статевих та міжособистісних відносинах, стереотипу здорового способу життя тощо.

Нагальним питанням залишається розвиток дошкільної освіти та виховання, упорядкування мережі дошкільних навчальних закладів, запровадження новітніх форм організації навчального процесу, підвищення якості освітніх послуг. З метою розроблення та впровадження механізму розвитку дошкільної освіти реалізується Державна цільова програма розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 629. Розвиток дітей раннього та дошкільного віку – це перший і найголовніший шлях до створення багатства і благополуччя нації. Головне завдання сьогодні – забезпечити рівні стартові умови для всіх дітей.

За рекомендаціями Міністерства освіти і науки в регіонах запроваджуються різні форми залучення малюків до здобуття дошкільної освіти.

Для задоволення потреб населення дошкільні навчальні заклади функціонують протягом року чи сезонно з різним режимом роботи.

Здійснюються заходи щодо будівництва нових дошкільних навчальних закладів, їх відкриття у пристосованих приміщеннях у т. ч. реорганізація ЗНЗ у НВК з відкриттям груп для дітей дошкільного віку.

Також проводиться відновлення діяльності дошкільних навчальних закладів, що тривалий час не функціонували, відкриття дошкільних груп при ЗНЗ, проведення капітальних ремонтів будівель дошкільних навчальних закладів.

Всі діти старшого дошкільного віку охоплені дошкільною освітою (різними її формами – соцпедпатронат, центри розвитку, консультаційні центри, станом на 01.01.2014 функціонувало 3002 групи при ЗНЗ для 39 тис. 568 дітей, та ін.).

На сьогодні дошкілля України представляє потужна мережа навчальних закладів: за даними Держстату станом на 01.01.2014 функціонувало 16680 закладів, із них в сільській місцевості – 9773, у яких здобувають дошкільну освіту 1млн. 470 тис. 817 дітей, із них в сільській місцевості – 326 тис. 408 дітей.

Було прийнято Закон України „Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання” від 5 червня 2014 року № 1324-VII.

На сайті Інституту інноваційних технологій і змісту освіти у рубриці „Дошкільна освіта” створено сторінку для батьків „Форум сім’ї – телефон довіри з питань дошкільної освіти” з розділом „Електронна пошта для батьків”, на якій батьки мають змогу обговорити актуальні питання дошкільної освіти, обмінятися досвідом розвитку і виховання дітей дошкільного віку задати запитання та отримати обґрунтовані відповіді, науково-методичні консультації фахівців з питань розвитку дітей дошкільного віку.

З метою розвитку і підтримки сімейних цінностей у навчальних закладах щорічно проводяться родинні свята: „Мій родовід”, „Мамина пісня”, „Тепло отчого дому”, „Мої найдорожчі люди”, „Сімейні обереги”, „Родина – перша школа” заходи з відзначення Дня Матері, Дня Батька.

З метою посилення відповідальності дорослих за втягування дітей та молоді до вживання алкоголю, тютюнопаління, а також для популяризації здорового способу життя у 2014 році Мінмолодьспортом проведено Всеукраїнську інформаційно-профілактичну акцію „Відповідальність починається з мене”.

Протягом 2014 року обстежено 6510 торгівельних об’єктів, які реалізують алкогольні та тютюнові вироби на дотримання законодавства України щодо заборони продажу вищезазначеної продукції особам, що не досягли повноліття.

В ході проведених рейдів виявлено 887 порушень чинного законодавства щодо заборони продажу алкоголю неповнолітнім та порушень правил торгівлі спиртними напоями, складено 778 протоколів та притягнуто до відповідальності 136 посадових осіб.

В рамках акції у всіх регіонах (крім Луганської, Донецької областей, АР Крим, м. Севастополя) проведено заходи, спрямовані на пропаганду та утвердження здорового способу життя серед молоді: спортивні змагання, флешмоби, „Козацькі розваги”, квести, тощо; в кожній області проведено заходи по благоустрою місцевих територій.

Розміщено 750 біл-бордів, 40 тисяч стікерів, 1000 бандан, 1000 афіш поліграфічної продукції акції.

Спільно з Програмою розвитку ООН (ПРООН) реалізується проект „Зміцнення національної спроможності ефективного розвитку молоді та відповіді на епідемію ВІЛ/СНІД в Україні”, в рамках якого проводяться просвітницькі заходи.

Міністерством освіти і науки України системно проводиться інформаційно-просвітницька робота, спрямована на профілактику ВІЛ-інфікування та формування навичок здорового способу життя засобами шкільної освіти. Зазначені питання включено у зміст освіти початкової,

середньої (обов'язковий навчальний предмет „Основи здоров'я”, який вивчається учнями 1 – 9 класів, і факультативних курсів: „Я – моє здоров'я – моє життя” (5 – 6 класи), програми „Сприяння просвітницькій роботі ”Рівний – рівному ” серед молоді України щодо здорового способу життя”) і старшої школи (факультативний курс „Захисти себе від ВІЛ”). Проводяться інформаційно-просвітницькі акції до Всесвітнього дня боротьби з ВІЛ/СНІДом.

У рамках реалізації проектних заходів за підтримки Європейського Союзу щодо забезпечення універсального доступу учнів і педагогів до превентивної освіти, посилення партнерської взаємодії з сім'єю та громадськими організаціями щодо впровадження профілактичних програм і проектів у навчально-виховний процес у 2014-2015 роках створено різнопланові інформаційні ресурси, серед яких найбільш цікавим видається Портал превентивної освіти (autta.org.ua) з безкоштовними ресурсами для освітян та можливістю для користувачів обмінюватися досвідом і напрацюваннями. Великим накладом видано посібники для вчителів та учнів з тренінгового курсу „Захисти себе від ВІЛ”. Надруковано „Практичні рекомендації з питань реалізації політики щодо ВІЛ-інфекції в системі освіти України” та „Навчально-методичний комплекс дисциплін фахової підготовки бакалавра за напрямом ”Здоров'я людини”. За участю молоді створено плакати для студентських гуртожитків.

Спільно з Німецьким центром міжнародного співробітництва адаптовано європейський досвід щодо ефективних інструментів профілактики ВІЛ із залученням молоді до профілактичної роботи.

Важлива увага приділяється створенню умов для активного розвитку масової фізичної культури та спорту, зокрема розширення доступу дітей та підлітків до фізкультурно-спортивних і оздоровчих закладів, підліткових клубів за місцем проживання.

Станом на кінець 2014 року в Україні мережа регіональних центрів фізичного здоров'я населення „Спорт для всіх” налічувала 289 центрів.

Протягом 2014 року в регіонах проводились масово спортивні заходи „Ти зможеш, якщо зміг я”, „Граймо за Україну разом!”, „Рух заради здоров'я”, „Спорт для всіх – спільна турбота”, „Олімпійське літо”, „Веселі старты” тощо.

У вересні місяці в регіонах проведені етапи Всеукраїнської велоестафети „Спорт для всіх єднає Україну” з нагоди Дня фізичної культури та спорту.

Усі заходи проводяться з метою пропаганди активного способу життя, як одного з чинників гармонійного розвитку людини. При проведенні кожного спортивно-масового заходу з учасниками проводяться лекції щодо розуміння здоров'я не тільки, як стану відсутності захворювань або фізичних вад, а ширше – як стану повного благополуччя.

Забезпечення доступності до інформаційних матеріалів та надання профорієнтаційних послуг літнім громадянам, які зберегли працездатність і бажають працювати та звертаються до державної служби зайнятості.

Державною службою зайнятості проводиться широка інформаційно-роз'яснювальна робота на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях, спрямована на підвищення поінформованості населення про соціальні послуги, що надаються громадянам, які звернулися до служби зайнятості у

пошуках роботи, у тому числі вимушеним переселенцям, а також літнім громадянам, які зберегли працездатність і бажають працювати.

Через засоби масової інформації України розповсюджуються відповідні прес-релізи, готуються статті та коментарі. Проводиться співпраця з місцевими радіо- і телеканалами, обласними, міськими, районними газетами, відповідні матеріали розміщуються на сторінках власних газет регіональних центрів зайнятості.

Друкована інформаційно-роз'яснювальна продукція (буклети, брошури тощо) про соціальні послуги державної служби зайнятості розташована для вільного доступу в секторах базових центрів зайнятості, де безпосередньо здійснюється надання послуг. Ця друкована продукція розповсюджується також під час проведення службою зайнятості масових інформаційних заходів, відвідувачами яких є всі категорії потенційних клієнтів служби зайнятості, у тому числі і літні люди, які бажають працювати.

Державним центром зайнятості виготовлено інформаційні постери (стікери) про послуги служби зайнятості з пошуку роботи та підбору працівників, які за сприяння Укрзалізниці безкоштовно розміщено у вагонах електропоїздів та поїздів далекого сполучення.

З метою формування в осіб старшого віку конструктивної стратегії поведінки на ринку праці, сприяння підвищенню соціальної та професійної мобільності, мотивації до легальної зайнятості в Україні центрами зайнятості проводяться профінформаційні та профконсультаційні семінари для осіб старше 45 років, індивідуальні консультації та інші заходи.

За оперативними даними регіональних центрів зайнятості, групові та індивідуальні профорієнтаційні послуги отримали понад 289,4 тис. безробітних віком старше 45 років. Для цієї вікової групи було проведено більш ніж 21,6 тис. заходів. Крім того, профорієнтаційні послуги отримали понад 48 тис. осіб віком старше 45 років, які не мали статусу безробітного.

Забезпечується сприяння розробленню та реалізації спільно з міжнародними громадськими організаціями та фондами програм і проектів соціальної та професійної адаптації громадян України, які повертаються на батьківщину після закінчення строку тимчасового працевлаштування за кордоном, стимулювання самозайнятості мігрантів.

Продовжується робота з надання консульськими посадовими особами закордонних дипломатичних установ України інформаційно-консультативної допомоги громадянам, які повертаються в Україну за процедурою добровільного повернення або у порядку реадмісії, зокрема, під час видачі громадянам відповідного документа для повернення в Україну.

Територіальні органи державної міграційної служби інформують про можливості програми реінтеграції, а саме, як стати учасником програми і куди звертатися, види допомоги, що надаються, і тривалість реінтеграційної підтримки.

Держкомтелерадіо здійснюються заходи щодо організації висвітлення державними засобами масової інформації процесу реалізації Стратегії демографічного розвитку на період до 2015 року.

Зазначена тематика знайшла своє відображення в інформаційних та тематичних програмах Національної телекомпанії України, Національної радіокомпанії України, Державної телерадіокомпанії Всесвітня служба „Українське телебачення і радіомовлення”, обласних та регіональних державних телерадіокомпаній.

Творчі колективи державних телерадіокомпаній продовжують інформувати громадян про стан ринку праці, можливості працевлаштування, вільні робочі місця, а також забезпечення популяризації сімейного способу життя, підвищення престижу материнства і батьківства, їх збереження та розвиток.

